

บทที่ 5

การสรุปและการอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนา ผลผลิตขั้นของทีระลึกจากผ้าทอมุกของชุมชนบ้านคิ้วเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านคิ้ว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลผลิตขั้นผ้าทอมุกที่จำหน่ายในชุมชนให้นักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นแนวทางให้แก่กลุ่มแม่บ้านคิ้วในการประกอบการผลิตผ้าทอมุก ที่พัฒนารูปแบบใหม่ เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การปรับปรุงและการพัฒนาผลผลิตขั้นเพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทและรูปแบบของการผลิตผลผลิตขั้นจากผ้าทอมุกของกลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านคิ้ว
2. เพื่อพัฒนาผลผลิตขั้นของทีระลึกจากผ้าทอมุก ของชุมชนบ้านคิ้ว จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มแม่บ้านในการพัฒนาผลผลิตขั้นจากผ้าทอมุก
4. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มแม่บ้านทอผ้ามุก ของชุมชนบ้านคิ้ว จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เพื่อพัฒนาผลผลิตขั้นผ้าทอมุกบ้านคิ้ว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบ้านคิ้ว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านทอผ้ามุกชุมชนบ้านคิ้ว หมู่ 3 ตำบลบ้านคิ้ว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสตรีสหกรณ์ทอผ้ามุกที่เป็นสมาชิกเครือข่ายของชุมชน ตามโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านคิ้ว จำนวน 30 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มแม่บ้านอิสระ ที่ผลิตของทีระลึกใน อำเภอหล่มสัก และแม่บ้านรับจ้างอิสระที่อยู่ในหมู่บ้านจำนวน 10 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการค้นหาวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรต้น คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมุกบ้านดัว

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของกลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านดัวและนักท่องเที่ยว

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยระยะเวลา 1 ปี กันยายน 2553 ถึง ตุลาคม 2554

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมุกชุมชนบ้านดัว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านดัว ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลจากการศึกษาบริบทและรูปแบบการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมุกของกลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านดัว พบว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดเพชรบูรณ์และเป็นสินค้าพื้นเมืองที่ได้รับ ระดับ 5 ดาว เป็นผ้าทอพื้นเมืองประจำจังหวัดที่หน่วยงานราชการทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน นิยมนำมาคิดเป็นชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน

นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านทอผ้ามุกได้พัฒนาเป็นกลุ่มสหกรณ์แม่บ้านทอผ้ามุก ซึ่งตั้งอยู่ ณ หมู่ 3 ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 2 ผลจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าทอมุกของชุมชนบ้านดัว จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ทำการสัมภาษณ์และนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ กลุ่มแม่บ้านพิจารณาได้ 10 รูปแบบดังนี้

1. ที่ใส่พวงกุญแจ	6. ถุงมือกันร้อน
2. กระเป๋าใส่ของ 2 ด้าน	7. กระเป๋าสะพาย 2 ด้าน
3. กระเป๋าเครื่องสำอาง	8. สมุดโน้ต
4. ที่ใส่ทิชชู	9. หมอนอิง
5. ผ้ากันเปื้อน	10. หมอนปลาดูเคเพียน

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของกลุ่มแม่บ้านในการได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ การผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอมุก ตามกระบวนการแบบปฏิบัติการ โดยนักวิจัยได้นำผลิตภัณฑ์ต้นแบบพร้อมแบบตัด วัสดุ-อุปกรณ์ในการตัดเย็บ อบรมให้แก่กลุ่มแม่บ้านจำนวน 5 วัน และได้มอบผลิตภัณฑ์

ตามที่สนใจให้แก่กลุ่มแม่บ้านเป็นตัวอย่าง พร้อมรูปเล่มวิธีทำ ผลจากแบบสอบถามพบว่า กลุ่มแม่บ้านมีความพึงพอใจในระดับดีมาก

ตอนที่ 4 ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มแม่บ้านทอผ้าของชุมชนบ้านดัวจังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มแม่บ้านให้ความสนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบและได้ปฏิบัติการด้วยตนเอง การถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับดี

การอภิปรายผล

จากการวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ้าทอมุกบ้านดัว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จากผลการวิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาบริบทและรูปแบบการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมุกของกลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านดัว ได้มีการพัฒนาและรวมกลุ่มแม่บ้านที่สนใจการทอผ้าและว่างจากงานประจำ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน จึงมารวมกลุ่มกันเพื่อทอผ้ามุกและได้พัฒนารวมเป็นกลุ่มสหกรณ์แม่บ้านทอผ้ามุกของชุมชนบ้านดัว ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ผ้าทอมุกมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองมีลวดลายการทอเป็นลวดลายสี่เหลี่ยมเล็กๆเหมือน เม็ดมุก จึงตั้งชื่อว่า ผ้าทอมุก และพัฒนาลวดลายในปัจจุบันได้ 6 ลาย คือ ผ้ามุกชั้นเดียว ผ้ามุกสองชั้น ผ้าทอลายเกล็ดเต่า ผ้าทอลายพิกุล ผ้าทอลายราชวัตร และผ้าทอลายสายฝน นอกจากนี้มีการทอผ้าพื้นสีอีกหลายสีเพื่อใช้ประกอบกับผ้ามุก ณ ปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านทอผ้ามุกได้รวมตัวกันและจัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ผ้าทอมุกของ หมู่ 3 ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2540 และมีการพัฒนาผ้าทอให้มีคุณภาพจนได้รับรางวัลและได้รับเลือกเป็นผ้าประจำจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว จากการศึกษาพบว่า

1.1 การพัฒนาสินค้า OTOP โดยกลุ่มสหกรณ์แม่บ้านทอผ้ามุก มีประธานกลุ่ม คือ นาง ผ่าน ลือกิจ โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ ณ หมู่ 3 ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่ในการจัดทอผ้า โดยมีเครื่องทอประมาณ 10 เครื่อง มีสมาชิกโดยภาพรวมประมาณ 15 คน โดยมีอายุระหว่าง 40-60 ปี เป็นส่วนใหญ่ จะมาเริ่มทอผ้าเมื่อว่างจากการทำนา ทำไร่ โดยทุกคนที่เป็นสมาชิกจะได้รับค่าจ้างในการทอที่เป็นราคาต่อ 1 เมตร เช่น ผ้าพื้นค่าแรง 50 บาท/เมตร ผ้าลาย (มุก) ค่าแรง 70 บาท/เมตร การรวมกลุ่มส่งผลให้คุณภาพของการทอผ้าดีขึ้นสามารถควบคุมคุณภาพได้ดีกว่าและลวดลายเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด ผู้ทอแต่ละคนจะรับจ้างทอตามความถนัด เช่น บางคนถนัดทอผ้าลายมุก บางคนถนัดทอผ้าพื้นสี โดยเฉลี่ยต่อวันจะทอได้คนละ 4-5 เมตร/1 คน /1 วัน ประธานกลุ่มจะเป็นผู้บริหารจัดการเรื่องของวัตถุดิบโดยสั่งซื้อเส้นฝ้ายมาจากกรุงเทพฯ ซึ่งจะมีคุณภาพดี สีไม่ตก จึงทำให้ผู้ซื้อมานิยมซื้อเป็นประจำ

จากการศึกษาพบว่า ปริมาณของผ้าทอที่ได้ในแต่ละวันไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ตามหลักการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการด้านกำลังคนในการทอผ้ามีไม่เพียงพอ อาจต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการด้านกำลังคนให้เพียงพอโดยการรวมกลุ่มกับแม่บ้านหมู่บ้านอื่น หรือขยายเครือข่ายของกลุ่มแม่บ้านทอผ้ามุกไป ณ อำเภออื่น หรือ หมู่บ้านอื่น อาจส่งผลให้ปริมาณของผ้าทอ ผลผลิตมีมากขึ้น ตอบสนองความต้องการของตลาดผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวได้

1.2 การจัดการด้านงบประมาณ ประธานกลุ่มแม่บ้านจะเป็นผู้จัดการ โดยตั้งเกณฑ์การจ้างให้แก่สมาชิกที่มารับจ้างทอผ้ามุกดังนี้

1.2.1 ผ้าทอพื้นสี ค่าแรง 50 บาท ต่อ 1 เมตร

1.2.2 ผ้าทอผ้าลายมุกค่าแรง 70 บาท ต่อ 1 เมตร

ราคาจำหน่ายผ้าทอมุก ณ ปัจจุบัน สํารวจในปี 2554 คือ

ผ้าพื้นสี ราคาเมตรละ 150 บาท ผ้าหนากว้าง 40 นิ้ว

ผ้าลายมุก ราคาเมตรละ 180 บาท ผ้าหนากว้าง 40 นิ้ว

โดยการจําหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มสหกรณ์แม่บ้านทอผ้ามุก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ หรืออาจซื้อได้ตามร้านจำหน่ายสินค้า OTOP งานเทศกาลประจำปี งานแสดงสินค้า งานมะขามหวาน งานอุ้มพระดำน้ำ เป็นต้น

1.3 ลวดลายของผ้าทอมุกปัจจุบันมีลวดลายที่ทอจำนวน 6 ลายด้วย

1. ผ้ามุกชั้นเดียว
2. ผ้ามุกสองชั้น
3. ผ้าทอลายราชวัตร
4. ผ้าทอลายดอกพิกุล
5. ผ้าทอลายสายฝน
6. ผ้าทอลายเกล็ดเต่า

1.4 ผลิตภัณฑ์ที่ได้จัดจำหน่าย ให้แก่บุคคลทั่วไป หน่วยงานราชการ นักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจ มีจำหน่ายเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ด้วย

1. ผ้าทอเป็นผืนจำหน่ายเป็นเมตรและสามารถสั่งเป็นชุดคือ 1 ก่อง ประกอบด้วย ผ้าพื้นสี 2 เมตร ผ้าลายมุก 2 เมตร รวมเป็น 4 เมตร ราคา 660-850 บาท
2. เสื้อสำเร็จรูปบุรุษจำหน่าย ราคาตัวละ 800 บาท
3. เบาะรองนั่ง

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าทอมุก จากการศึกษาบริบทและสำรวจความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสรุปผลของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

อันดับที่ 1 กระเป๋

อันดับที่ 2 หมอนอิงสี่เหลี่ยม

อันดับที่ 3 หมอนอิงปลาคะเพียน

อันดับที่ 4 ปลอกหมอนอิง

จากการศึกษาและข้อมูลที่ได้รับจึงนำไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้ามุก ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวนและผู้สนใจจึงได้ให้นักออกแบบผลิตภัณฑ์จัดทำรูปแบบผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าทอมุกได้จำนวน 10 แบบดังนี้

1. ที่ใส่พวงกุญแจ	6. ถุงมือกันร้อน
2. กระเป๋ใส่ของ 2 ด้าน	7. กระเป๋าสะพาย 2 ด้าน
3. กระเป๋เครื่องสำอาง	8. สมุดโน้ต
4. ที่ใส่ทิชชู	9. หมอนอิง
5. ผ้ากันเปื้อน	10. หมอนปลาคะเพียน

และได้จัดดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มแม่บ้านและผู้สนใจทั่วไป พบว่าผู้อบรมสนใจและจัดอันดับผลิตภัณฑ์ที่ได้ปฏิบัติและเกิดความพึงพอใจโดยเรียงลำดับได้ดังนี้

อันดับที่ 1 กระเป๋ผ้าสี่เหลี่ยม

อันดับที่ 2 หมอนอิงปลาคะเพียน

อันดับที่ 3 หมอนอิงสี่เหลี่ยม

อันดับที่ 4 ที่จับของร้อน

อันดับที่ 5 ผ้ากันเปื้อน

จากการอบรมพบว่าผู้อบรมสนใจที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและได้เสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม คือ หมอนอิงสามเหลี่ยม หมอนอิงสี่เหลี่ยม ที่มีรูปแบบของชุมชนโดยผู้อบรมจะนำผ้ามุกไปพัฒนาต่อยอดต่อไปเพื่อนำมาจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจซึ่งการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มแม่บ้านมีความสนใจผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมากและเกิดแนวคิดในการจะนำผ้ามุกไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หมอนสามเหลี่ยมและหมอนสี่เหลี่ยมเป็นการต่อยอดทางองค์ความรู้ที่ได้รับให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมุกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านคว่ำ อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยต่อไปดังนี้

1. ควรมีการจัดตั้งงานหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของกลุ่มแม่บ้าน โดยกำหนดเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งหมู่บ้าน
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ องค์กรและระบบเครือข่ายงานหัตถกรรมจากผ้าทอมุกของชุมชนบ้านคว่ำ อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบูรณ์
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองของชนเผ่าอื่น ๆ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ชุมชนนั้น ๆ
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในชุมชน